

Jerzy J. Kolarzowski

"Filozofia objawienia. Ujęcie pierwotne", t. 1. Friedrich Wilhelm Joseph Schelling, opr. W. E. Ehrhardt, tł. K. Krzemieniowa, P. Dehnel, przypisy K. Krzemieniowa, M. Szymański, Warszawa 2002 : [recenzja]

Nowa Krytyka 14, 393

2003

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Filozofia religii

Gottfried Wilhelm Leibniz: *Teodycea. O dobroci Boga, wolności człowieka i pochodzeniu zła.* Przekład i przypisy M. Frankiewicz. Przekład przejrzał i wstępem opatrzył J. Kopania. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2001 (BKF). Ważna praca niemieckiego filozofa, który połączył emanacyjną ideę Boga z usprawiedliwieniem zła. Jedna z ważniejszych książek w filozofii europejskiej, w której skonfrontowana zostaje siła myśli ludzkiej ze słabością człowieka jako takiego. Rozdarcie Leibniza jest pięknym świadectwem epoki poprzedzającej kryzys świadomości europejskiej u progu Oświecenia.

Friedrich Wilhelm Joseph Schelling: *Filozofia objawienia. Ujęcie pierwotne.* Odnalezione i opracowane przez W.E. Ehrhardta, t. I. Przekład K. Krzemieniowa. Przekład przejrzał i wstępem opatrzył P. Dehnel, przypisy K. Krzemieniowa i M. Szymański. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2002 (BKF). Schelling utożsamia filozofię z moralnym pragnieniem mądrości (w tej myśli nie różni się od Platona), ale pragnienie to wymaga człowieczej wolności. Pragnienie wolności, jak żadne inne, jest wspólne ludziom i Bogu. Romantyczna filozofia religii próbuje pogodzić wolność człowieka z religijnym objawieniem, a Schelling daje w swych wykładach konstruktywną próbę tego pogodzenia. Jego następcy uznają taką próbę za mało potrzebną, bo naiwną. Wydanie rękopisów Schellinga stanowi wprowadzenie w wielki spór o miejsce religii u progu nowoczesności.

Søren Kierkegaard: *Wprawki do chrześcijaństwa. Anti-Climacusa nr I, II, III wydane przez Sorena Kierkegarda.* Przekład, wstęp i przypisy A. Szwed. Antyk, Kęty 2002, seria Biblioteka europejska. Trzy manuskrypty zebrane razem i opublikowane przez wydawców spuścizny rękopiśmiennej Kierkegarda. Praca jest próbą racjonalizacji idei Boga-Człowieka, która nieuchronnie, zdaniem duńskiego filozofa, musi prowadzić do zgorzenia. Jakakolwiek próba zniesienia dystansu wobec znaku Boga-Człowieka prowadzi do zanegowania wiary. Jest to zatem ważne świadectwo przemyśleń filozofa, w wyniku którego wnosi on myśl rozpoznającą absurd do „wnętrza” wiary.

Mikołaj Bierdiajew: *Sens historii. Filozofia losu człowieka.* Przekład H. Paprocki. Antyk, Kęty 2002. Rosyjski filozof głosił ideę „nowego średniowiecza”, czyli stworzenia formacji kulturowej przywracającej harmonię pierwiastka Bożego i ludzkiego. Tom jest ważnym historiozoficznym wprowadzeniem do tej koncepcji.

Martin Heidegger: *Fenomenologia życia religijnego. Wprowadzenie w fenomenologię religii. Wczesne wykłady fryburskie, semestr zimowy 1920–1921.* Przekład G. Sowiński. Znak, Kraków 2002, seria Filozofia i religia. Tematem trzech wykładów